

ความเป็นมาของปัญหา

ผู้คนยอมรับกันทั่วกันว่า ไม่มีผู้คนคนใดที่จะรอดพ้นจากการเผชิญหน้ากับความทุกข์ ความลำบาก และปัญหาไปได้ แต่สิ่งนี้มิได้หมายความว่าทุกคนต้องเผชิญกับความทุกข์ ชนิดเดียวกันหมด จึงมีสำนวนไทยที่ว่า "ทุกข์ร้อยแปด" ซึ่งหมายถึงความจริงที่ว่า มนุษย์ ต้องเผชิญกับความทุกข์และต้องเผชิญกับปัญหาหลายรูปหลายแบบ นอกจากนี้ แต่ละคนก็มีได้ เผชิญกับความทุกข์ด้วยปริมาณที่เท่ากันเสมอไป ด้วยเหตุดังกล่าว ความสุขที่มนุษย์แต่ละคน ได้สัมผัสนั้นก็อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นเพียงช่วงชีวิตที่มีความทุกข์น้อยที่สุดเท่านั้นเอง มนุษย์หา ได้มีความสุขอย่างจริงจังไม่ ทั้งนี้มิใช่ว่าผู้เขียนมองโลกในแง่ร้ายเกินไปดังกล่าวเช่นนี้ แต่ ทว่าสิ่งที่ผู้เขียนกล่าว เป็นความจริงของชีวิตมนุษย์ที่ไม่มีใครสามารถปฏิเสธได้ เพราะอย่าง น้อยทุกคนก็ยอมรับเผชิญกับความทุกข์และความเจ็บปวดมาแล้วไม่มากนักน้อย ผู้เขียนขอเรียก สภาพแห่งความทุกข์ ความเจ็บปวดที่มนุษย์ต้องเผชิญและรับรู้ไม่ว่าในรูปใดหรือแบบใดว่า "ความชั่วร้าย" ซึ่งเป็นคำที่ผู้เขียนถอดความหมายจากคำภาษาอังกฤษว่า "evil" ทั้งนี้ ผู้เขียนมีความเห็นว่า คำว่า "ความชั่วร้าย" หรือ "evil" เป็นคำที่มีความหมายรวม กล่าวคือ หมายถึงสิ่งที่เป็นปฏิปักษ์ต่อมนุษย์อันก่อให้เกิดความทุกข์ ความลำบาก ปัญหา และ การทำลายมนุษย์ทุกอย่าง อีกทั้งยังเน้นถึงความรู้สึกของมนุษย์ต่อสิ่งที่เป็นปฏิปักษ์ต่อมนุษย์ เป็นอย่างที่ว่า มนุษย์มีความรู้สึกอย่างไรต่อสิ่งเหล่านี้

⇒ ปัญหาที่น่าสนใจสำหรับเรื่องของ "ความชั่วร้าย" ก็คือ ทำไมมนุษย์ต้องเผชิญกับ "ความชั่วร้าย" ? ทำไมมนุษย์จึงต้องพบกับสิ่งที่เป็นปฏิปักษ์ต่อมนุษย์ด้วย ? ผู้ที่เป็นนัก วิทยาศาสตร์อาจจะหัวเราะเยาะผู้เขียนได้ว่า ปัญหาดังกล่าวไม่น่าสนใจแถมแต่น้อย ยกตัว- อย่างเป็นเช่น ถ้าผู้เขียนตั้งปัญหาถามว่า ทำไมมนุษย์ต้องตาย ? ผู้ที่เป็นนักวิทยาศาสตร์หรือ แพทย์ย่อมสามารถอธิบายได้อย่างละเอียดถึงสาเหตุที่ทำให้มนุษย์ต้องเสียชีวิต เช่น เป็นเพราะ หัวใจของมนุษย์หยุดเต้น เป็นเพราะไตของมนุษย์ไม่ทำงาน เป็นเพราะปอดถูกทำลาย และ สาเหตุอื่น ๆ อีกหลายร้อยอย่าง และผู้เขียนก็สามารถเข้าใจได้เป็นอย่างดีก็ด้วย แต่ทว่า คำตอบของแพทย์ไม่สามารถทำให้ผู้ชอบคิดอย่างผู้เขียนพอใจได้ ทั้งนี้เพราะผู้เขียนไม่เพียง

แต่สนใจว่าจะอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้มนุษย์เสียชีวิตเท่านั้น แต่ผู้เขียนสนใจว่า ทำไมมนุษย์ต้องเผชิญกับสภาพที่ต้องเสียชีวิตด้วยการที่หัวใจหยุดเต้น ด้วยการที่ไตไม่ทำงาน และด้วยการที่ปอดถูกทำลายต่างหาก ผู้เขียนสนใจว่า ทำไมมนุษย์ต้องตกอยู่ในสภาพที่มีหัวใจที่หยุดเต้นได้ มีปอดที่ถูกทำลายได้ มีไตที่หยุดทำงานได้ ทำไมเมื่อเกิดมาเป็นมนุษย์แล้วจึงไม่มีชีวิตที่สุขสมบูรณ์เหมือนเทพบุตรเทพธิดาในจินตนาการของมนุษย์ แต่ละ คำตอบสำหรับคำถามในแง่นี้ แพทย์หรือนักวิทยาศาสตร์ไม่สามารถให้คำตอบได้ คำตอบสำหรับคำถามดังกล่าวสามารถพบจากศาสตร์แขนงปรัชญาและศาสนาเท่านั้น ด้วยเหตุดังกล่าว เมื่อผู้เขียนกล่าวว่า ปัญหา "ความชั่วร้าย" เป็นปัญหาที่น่าสนใจ ผู้เขียนหมายถึงความน่าสนใจในแง่ของศาสนาและปรัชญา ไม่ใช่ในแง่ของวิทยาศาสตร์แต่ประการใด และนี่เองคือแรงบันดาลใจให้ผู้เขียนศึกษาปัญหา "ความชั่วร้าย" ที่ว่า ทำไมมนุษย์ต้องเผชิญกับความชั่วร้ายในแง่ของปรัชญาและศาสนา ทั้งนี้เพราะศาสนาและปรัชญาเป็นศาสตร์แขนงเดียวที่สามารถให้คำตอบเกี่ยวกับปัญหาที่แพทย์ศาสตร์และวิทยาศาสตร์ไม่สามารถให้คำตอบได้

คริสตศาสนิกชนก็เหมือนสามัญชนทั่วไป เขาย่อมเคยผ่านความทุกข์ความเจ็บปวดมาแล้วไม่มากนักน้อย เขาจึงตระหนักถึงความจริงของความชั่วร้ายเช่นเดียวกัน ดังนั้นเขาจึงมีความสนใจในปัญหาที่ว่า ทำไมมนุษย์ต้องเผชิญกับความชั่วร้ายเฉกเช่นคนอื่น ๆ ด้วย แต่ทว่าปัญหาที่ว่าทำไมมนุษย์ต้องเผชิญกับ "ความชั่วร้าย" นั้นเป็นปัญหาสำคัญสำหรับคริสตศาสนิกชนเป็นพิเศษ ทั้งนี้เพราะความเป็นจริงของ "ความชั่วร้าย" ที่คริสตศาสนิกชนตระหนักก็เช่นเดียวกับคนอื่น มิได้สอดคล้องกับคำสอนอื่น ๆ ของศาสนาคริสต์ กล่าวคือความจริงดังกล่าว เกิดขัดแย้งกับคำสอนสำคัญของศาสนาคริสต์ในเรื่องพระเจ้าและธรรมชาติของพระองค์ ศาสนาคริสต์มีหลักคำสอนว่า พระเจ้าทรงสรรพคุณที่ ทรงความดีสูงสุด และทรงเป็นลัทธิปัญญา พระองค์ทรงสร้างมนุษย์และโลกขึ้น ปัญหา "ความชั่วร้าย" ที่คริสตศาสนิกชนเผชิญ จึงมิได้เป็นเพียงปัญหาที่ว่า ทำไมมนุษย์ต้องเผชิญกับ "ความชั่วร้าย" แต่เป็นปัญหาพิเศษที่ว่า ทำไมมนุษย์ต้องเผชิญกับ "ความชั่วร้าย" ทั้ง ๆ ที่พระเจ้าผู้ทรงสร้างโลกและมนุษย์ ทรงสรรพคุณที่ ทรงความดีสูงสุด และทรงเป็นลัทธิปัญญา นั้นยอมหมายความว่า ปัญหา "ความชั่วร้าย" สำหรับศาสนาคริสต์แฝงไว้ซึ่งความขัดแย้งระหว่างความเป็นจริงของ "ความชั่วร้าย" และคำสอนเรื่องพระเจ้าของศาสนาคริสต์ และจุดแห่งความขัดแย้งนี้เองที่

ทำให้ "ความชั่วร้าย" กลายมาเป็นปัญหาสำคัญของศาสนาคริสต์ นอกจากนี้ความขัดแย้งดังกล่าวนี้มักเป็นจุดที่ฝ่ายอื่นโจมตีอยู่ได้เนื่อง ๗ ปัญหา "ความชั่วร้าย" จึงเป็นปัญหาสำคัญ ปัญหาหนึ่งของศาสนาคริสต์ที่สมควรจะหยิบยกขึ้นมาศึกษาเชิงปรัชญาเพื่อทราบถึงที่มาของปัญหา และวิธีการแก้ปัญหา ทั้งนี้เพื่อประเมินว่าปัญหาความชั่วร้ายดังกล่าวจะเป็นจุดอ่อนที่ทำให้ฝ่ายตรงข้ามโจมตีศาสนาคริสต์ได้อย่างเต็มที่จนศาสนาคริสต์หาทางออกไม่ได้หรือไม่

ขอบเขตและจุดมุ่งหมายของการศึกษา

วิทยานิพนธ์เรื่อง "ปัญหาความชั่วร้ายในปรัชญาคริสต์" จึงมุ่งหมายที่จะศึกษาในเชิงปรัชญาเฉพาะปัญหา "ความชั่วร้าย" ของศาสนาคริสต์เท่านั้น และทำการศึกษาในแง่ความหมายของคำว่า "ความชั่วร้าย" ตามคำสอนที่แท้จริงของศาสนาคริสต์ สาเหตุที่ทำให้ "ความชั่วร้าย" เป็นปัญหาสำคัญของศาสนาคริสต์ และวิธีการแก้ปัญหา "ความชั่วร้าย" ของนักปรัชญาคริสต์เตียน ทั้งนี้เพื่อศึกษาปัญหาดังกล่าวด้วยเหตุผล อีกทั้งเพื่อประเมินว่าปัญหานี้เป็นปัญหาที่เป็นจุดอ่อนสำหรับคริสตศาสนาอย่างแท้จริงหรือไม่ ดังนั้นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาปัญหาสำคัญปัญหาหนึ่งของศาสนาคริสต์ สำหรับคริสตศาสนิกชนและบุคคลผู้สนใจศึกษาศาสนาคริสต์โดยทั่วไป เพื่อให้ทราบว่าปัญหาอะไรเกิดขึ้นบ้างในศาสนาคริสต์ ปัญหานี้มีความสำคัญมากน้อยเพียงใด และมีวิธีแก้ปัญหาละเอียดอย่างไร ทั้งนี้ผู้เขียนมิได้มีจุดมุ่งหมายที่จะชี้ให้เห็นความบกพร่องของศาสนาคริสต์ เพื่อทำลายความศรัทธาของคริสตศาสนิกชนแต่ประการใด ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายเพียงเสนอวิธีการศึกษาปัญหาดังกล่าวแบบปรัชญา อันเป็นการศึกษาคำสอนของศาสนาด้วยเหตุผลมิใช่ด้วยอคติหรือความศรัทธาเพียงประการเดียว ทั้งนี้เพราะการศึกษาคำสอนของศาสนาด้วยเหตุผลย่อมสามารถทำให้คริสตศาสนิกชนผสมผสานความศรัทธาเข้ากับเหตุผลได้ อีกทั้งเหตุผลช่วยให้ผู้สนใจเรื่องศาสนารู้จักศึกษาศาสนาโดยปราศจากอคติ อันจะช่วยให้สามารถลดความขัดแย้งทางศาสนาและลดการโจมตีศาสนาของฝ่ายตรงข้ามด้วยอารมณ์เพียงประการเดียว ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้เขียนจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะให้การศึกษานี้เป็นปัญหาสำคัญดังกล่าวของศาสนาคริสต์เป็นแบบอย่างของการศึกษาศาสนาด้วยเหตุผล เพื่อลดอคติทางศาสนา และเสริมสร้างการเข้าใจอันดีระหว่างผู้มีศาสนาเป็นสรณะ อีกทั้งช่วยบรรเทาความรุนแรงเรื่องสืบไปด้วย

เนื่องจากนักปรัชญาคริสเตียนมีเป็นจำนวนมาก อันเป็นเหตุให้ผู้เขียนไม่สามารถศึกษาการแก้ปัญหา "ความชั่วร้าย" ของนักปรัชญาคริสเตียนได้ทุกคน ผู้เขียนจึงเลือกศึกษาการแก้ปัญหาดังกล่าวของนักปรัชญาสำคัญ 8 ท่าน คือ (1) เซนต์ ไอเรเนียส (St. Irenaeus) (2) เซนต์ ออกัสติน (St. Augustine) (3) เซนต์ โทมัส อากวินัส (St. Thomas Aquinas) (4) ไลมบ์นิซ (Leibniz) (5) คาร์ล บาร์ธ (Karl Barth) (6) ฟรีดริค ชไลมาเคอร์ (Friedrich Schleiermacher) (7) เอฟ. อาร์. เทนแนนท์ (F.R. Tennant) (8) จอห์น ฮิค (John Hick) ซึ่งล้วนเป็นนักปรัชญาสำคัญของศาสนาคริสต์ตั้งแต่สมัยเริ่มแรกของศาสนาคริสต์จนถึงสมัยปัจจุบัน

วิธีการดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาปัญหาดังกล่าวของผู้เขียนในครั้งนี ผู้เขียนอาศัยหลักฐานอ้างอิงจากหนังสือ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ (1) เอกสารชั้นต้น (Primary Sources) ซึ่งหมายถึงข้อเขียนของนักปรัชญาเองเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าว (2) เอกสารชั้นรอง (Secondary Sources) ซึ่งหมายถึงข้อเขียนของนักวิจารณ์เกี่ยวกับปัญหาดังกล่าว

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

จากเรื่องราวการค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับปัญหา "ความชั่วร้าย" ของปรัชญาคริสต์ที่ผู้เขียนจะเสนอต่อไปเป็นลำดับ ผู้เขียนคาดว่าจะมีประโยชน์ดังนี้

(1) เป็นประโยชน์สำหรับคริสตศาสนิกชนที่ต้องการศึกษาศาสนาคริสต์ด้วยเหตุผลทั้งนี้คริสตศาสนิกชนบางคนอาจต้องพบกับถ้อยคำโจมตีของฝ่ายที่ไม่นับถือศาสนาคริสต์ในประเด็นปัญหาดังกล่าว คริสตศาสนิกชนจึงสามารถศึกษาไว้เป็นแนวทางสำหรับตอบปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยเหตุผล ทั้งนี้คริสตศาสนิกชนย่อมสามารถสร้างคำตอบใหม่สำหรับปัญหาดังกล่าว โดยอาศัยแนวทางของการตอบปัญหาของนักปรัชญาคริสเตียนที่ผู้เขียนเสนอไว้ หรือจะยึดถือคำตอบของนักปรัชญาคนใดเป็นคำตอบของตนก็ย่อมได้

(2) เป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจในคริสตศาสนา ที่จะศึกษาวาคริสตศาสนามีปัญหาอะไรบ้าง และนักปรัชญาคริสเตียนตอบปัญหาดังกล่าวไว้อย่างไร คำตอบเหล่านั้นมีเหตุผล

หรือไม่เพียงใด หรือยังมีคำตอบอื่น ๆ ที่เป็นไปได้อีก รวมทั้งเป็นแนวทางสำหรับการศึกษา ปัญหาเดียวกันเพิ่มเติมสำหรับผู้สนใจด้วย

(3) เป็นประโยชน์สำหรับเป็นแนวทางให้ผู้สนใจศึกษาศาสนาโดยทั่วไป เพื่อรู้จัก ศาสนาสาขาด้วยเหตุผล มีช้อยศยอคติ กล่าวคือ มีข้อสังเกตจะโจมตีคำสอนของศาสนาต่าง ๆ ด้วยอารมณ์อย่างเดียวกัน ทั้งนี้โดยตั้งประเด็นไว้ในใจแล้วว่าข้อโจมตีของตนไม่มีคำตอบใดมา ลบล้างได้ การศึกษาศาสนาด้วยเหตุผลย่อมก่อให้เกิดประโยชน์คือความเข้าใจอันดีระหว่าง ศาสนิกชน ไม่ว่าจะเป็นศาสนิกชนของศาสนาใด และลดความขัดแย้งของมนุษย์ในเรื่องของ ศาสนา อีกทั้งช่วยส่งเสริมให้ศาสนาเป็นเรื่องของ เหตุผลมิใช่เป็นเรื่องของอารมณ์ และ ความ รู้สึกแต่อย่างใดเลย อันจะเป็นการช่วยให้ศาสนามีความมั่นคงมากขึ้น

นิยามของคำต่าง ๆ ที่ใช้เป็นศัพท์เฉพาะในวิทยานิพนธ์เรื่องนี้

1. ความตกต่ำ (The Fall) หมายถึงสภาพของมนุษย์ปัจจุบันที่ปราศจากซึ่งความสมบูรณ์ อย่างแท้จริง ศาสนาคริสต์อธิบายว่าเป็นความตกต่ำของมนุษย์อันสืบเนื่องมาจาก บาปแรกของอาดัมและเอวา
2. เจตจำนงเสรี (Free-will) หมายถึงความเป็นอิสระของมนุษย์ที่จะเลือกกระทำในสิ่ง ที่ตนพอใจได้ โดยไม่มีสิ่งภายนอกอื่นใดมายังบังคับให้กระทำ การกระทำอันสืบเนื่อง มาจากการใช้เจตจำนงเสรีจึงมิใช่การกระทำที่ถูกรังคบังคับให้เกิดขึ้น
3. ไตรเอกภาพ (Trinity) หมายถึงภาวะสามประการที่มีอยู่ในพระเจ้าของศาสนา คริสต์ กล่าวคือ พระเจ้าของศาสนาคริสต์ทรงเป็นทั้งพระบิดา พระบุตร และพระ จิตในพระองค์เอง พระเจ้าจึงมิได้เป็นเพียงหนึ่งแต่เป็นสามในหนึ่ง
4. บาปกำเนิด (Original sin) หมายถึงบาปที่มีติดตัวมนุษย์ทุกคนตั้งแต่เกิดมา อันเป็น เหตุให้มนุษย์มีแนวโน้มที่จะทำบาปอยู่เสมอ บาปดังกล่าวสืบเนื่องมาจากบาป ของอาดัมและเอวาซึ่งเป็นบาปแรกของมนุษย์ และบาปนั้นตกทอดมายังมนุษย์คนอื่น ๆ ในฐานะ เป็นลูกหลานของอาดัมและเอวา

5. แบบ (Form) ตามความหมายของอริสโตเติล หมายถึงธรรมชาติอันแท้จริงที่สิ่งหนึ่ง
สิ่งใดพึงมี เช่น โຕะต้องมีแบบของโຕะ จึงจะเรียกว่าเป็นโຕะ อริสโตเติลเรียก
แบบว่าเป็นความจริงของสิ่งหนึ่งสิ่งใด แบบจึงมิได้หมายเพียงรูปร่างภายนอกของ
สิ่งหนึ่งสิ่งใดเท่านั้น
6. เทวนิยม (Theism) ลัทธิที่เชื่อถือในพระเจ้า
7. ทวินิยม (Daulism) ลัทธิที่เชื่อว่าความเป็นจริงสูงสุดมีอยู่สองชนิด เป็นความเป็นจริง
เท่าเทียมกันและอยู่คู่กัน
8. พระฉาย (The Image of God) ภาพของพระเจ้าที่สะท้อนอยู่ในตัวมนุษย์ในฐานะ
เป็นสิ่งที่ถูกสร้างพิเศษของพระเจ้า
9. พระญาณสอดส่อง (Providence) ความเอาใจใส่ดูแล และการรับรู้ความเป็นไปของ
จักรวาลของพระเจ้า จักรวาลจึงมิใช่ดำเนินไปตามยถากรรม
10. พหุเทวนิยม (Polytheism) ทศนะที่เชื่อว่าพระเจ้าหลายองค์
11. ภาวะจริง (Actuality) หมายถึงสถานะในปัจจุบันของสิ่งหนึ่งสิ่งใด เป็นสถานะที่จะ
ทำให้เป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใด เป็นสถานะที่ภาวะแฝงคืบรนไปถึง
12. ภาวะแฝง (Potentiality) หมายถึงสถานะที่พร้อมจะพัฒนาไปถึงภาวะจริงของตน
13. สสาร (Matter) 1. โปลดินุส หมายถึงลักษณะของความเป็นวัตถุซึ่งตรงข้ามกับลักษณะ
ของความเป็นจิต
2. อริสโตเติล หมายถึงตัวรองรับที่ปราศจากคุณสมบัติใด ๆ ทั้งสิ้น
แต่ทว่าสามารถรับแบบได้ เมื่อรับแบบแล้วก็จะกลายเป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใด อริสโตเติล
เรียกว่าเป็นภาวะแฝง
14. มรรไทย (Mortal) สิ่งที่ต้องตาย ไม่อมตะ
15. รัทิวาพ (Hedonism) ลัทธิที่ถือว่าความสุข ความพอใจเป็นสิ่งประเสริฐสุดในชีวิตมนุษย์
16. สัต (Being) สิ่งที่มีอยู่ เป็นอยู่

17. สัตทางกายภาพ (Physical being) หมายถึงสัตว์ทุกอย่างที่อาจจะรับรู้ได้ควยอายตนะ
เป็นสิ่งที่ตรงข้ามกับจิต
18. สรรพเทวนิยม (Pantheism) ทศณะที่เชื่อว่าพระเจ้าผู้ยิ่งใหญ่กับจักรวาลเป็นสิ่ง
เดียวกัน โดยที่จักรวาลอาจเป็นสิ่งแปรผัน (modes) ภาพปรากฏ (Appearance)
ของพระเจ้า
19. สัพัญญู (Omniscient) หมายถึงความเป็นผู้เลิศควยปัญญาของพระเจ้า
20. สรรพฤทธิ์ (Omnipotent) หมายถึงความเป็นผู้ยิ่งควยอำนาจของพระเจ้า
21. อติเทวนิยม (Henotheism) ทศณะที่เชื่อว่าพระเจ้านั้นมีหลายองค์ แต่มีองค์หนึ่งเป็นใหญ่
เหนือองค์อื่น ๆ ทั้งหมด
22. อเทวนิยม (Atheism) ทศณะที่ไม่เชื่อว่าพระเจ้า
23. อมรรตัย (Immortal) สิ่งที่ไม่ตาย เป็นอมตะ
24. อภิปรัชญา (Metaphysics) คือศาสตร์ที่ศึกษาเรื่องความเป็นจริง (Reality)
25. อุตตรภาวะ (Transcendence) สภาวะแห่งความเป็นจริงที่อยู่เหนือและแตกต่างจาก
โลกแห่งปรากฏการณ์
26. เอกเทวนิยม (Monotheism) ทศณะที่เชื่อว่าพระเจ้าเพียงพระองค์เดียว